

Глагол

5 класс

Дарсил мурадал:

- **Глаголалъул хIакъалъуль баян гIатIид гъаби;**
- **Текстальуль глаголал ратизе бажари;**
- **Глаголалгун предложениял гIуцIизе бажари.**

Малъараб материал такрар гъаби:

- Предметияб цІар сунда абулеб?
- Кинал суалазе жаваблъун бачІунеб предметияб цІар?
- Чан жинсияб класс бугеб предметияб цІаралъул?
- Кинал формаби ругел предметияб цІаралъул?
- **Эбел** рагІи падежасде сверизабе бицун.

Щияб тема.

- Предметалъул иш, яги гъеб бугеб хІал бичІиизабулеб каламалъул бутІа глагол ккола.
- Щиб гъабураб?
- Щиб лъугъараб?
- Щиб хІалалда бугеб? – абурал суалазул цоялъе жаваблъунги бачІуна.

На тлогъоде уна.

•(Щиб гъабулеб?)

•Глазу биунеб буго.

•(Щиб лъугъунеб?)

**•Дир гъитинав вац вегун
вуго.**

•(Щиб хлалалда вугев?)

**МагІнаялъул рахъалъ рекъон
кколел глаголалги лъун хъвай.**

- **Циялъ хасалоялде гІураб жо ...**
- **Хасало гъеб рахІатаб бусада ...**
- **СихІираб цараца хасалоялде
хъвехъари...**
- **Бакъараб гІанкІица гъутІбузул
гІаркъалаби ...**

**Кумекалъе рагІаби: бегула, къижула, гъабула,
кванала.**

Глаголалъул форма.

- Глаголалъул **бугольиялъулги** гъечӀольиялъулги форма букӀуна. Иш гъаби яги лъугъин бихъизабулеб формаялда **бугольиялъул форма абула.** Иш гъабунгутӀи, ялъуни лъугъунгутӀи бихъизабулеб формаялда гъечӀольиялъул форма абула.
- **Масала:** Нижее рекъел бокъула, рагъ бокъуларо.

Тасабищул диктант.

- Бугольиялъул формаялда ругел глагодал ратIа росун, хъвай, дандбитIун гьечIолъиялъул формаги хъвай.
- ЦунцIра лъарахъе лъим гьекъезе **ана**.
Лъадал карачелалъ гьеб лъаралъе **ккезабуна** ва **гъанкъулеб букIана**. Микки гъотIода **букIана**. Гьелда цунцIра **гъанкъулеб бихъана**.
- Миккиядлъ гьелъие кумекалъе тIамах **рехана**. ЦунцIра тIанхиде **бахана** ва къватIибе **борчIана**.

• **Ана – инчЮ**

• **Ккезабуна – ккезабичЮ**

• **Гъанкъулеб букІана – гъанкъулеб
букІинчЮ.**

• **БукІана - букІинчЮ**

• **Гъанкъулеб бихъана – гъанкъулеб
бихъичЮ**

• **Рехана – рехичЮ**

• **Бахана – бахичЮ**

• **БорчІана – борчІичЮ**

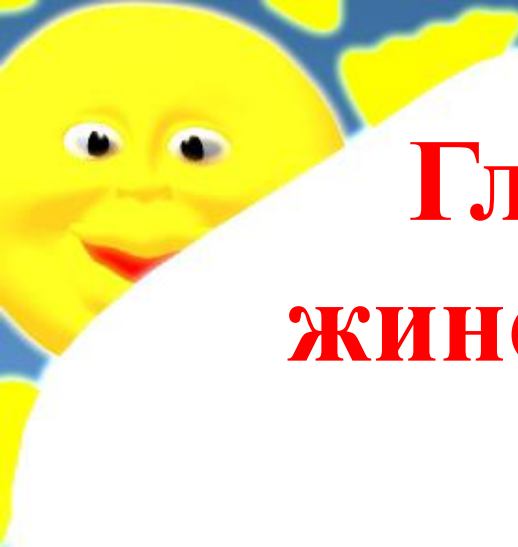
Глаголалъул заманаби

- **Араб заман – ана**
- **БачІунеб заман – ина**
- **ГІахъалаб заман – уна**
- **Гъанже заман – унеб буго**

Глаголазул заман бице:

- Гурчинлъана дунял.
- Раккила тугьдул.
- Тегъалел руго гьутІби.
- Щвела хаслихълъи, бакІарила пихъ.
- Бана цІад, роцІана дунял.
- Харил къалбал цІилъана.

**Глаголал жинсиялги
жинсиял гурелги рукуна.**

- **яс гъаюна**
- **Эбелалъ - вас гъавуна**
- **гурде гъабуна**

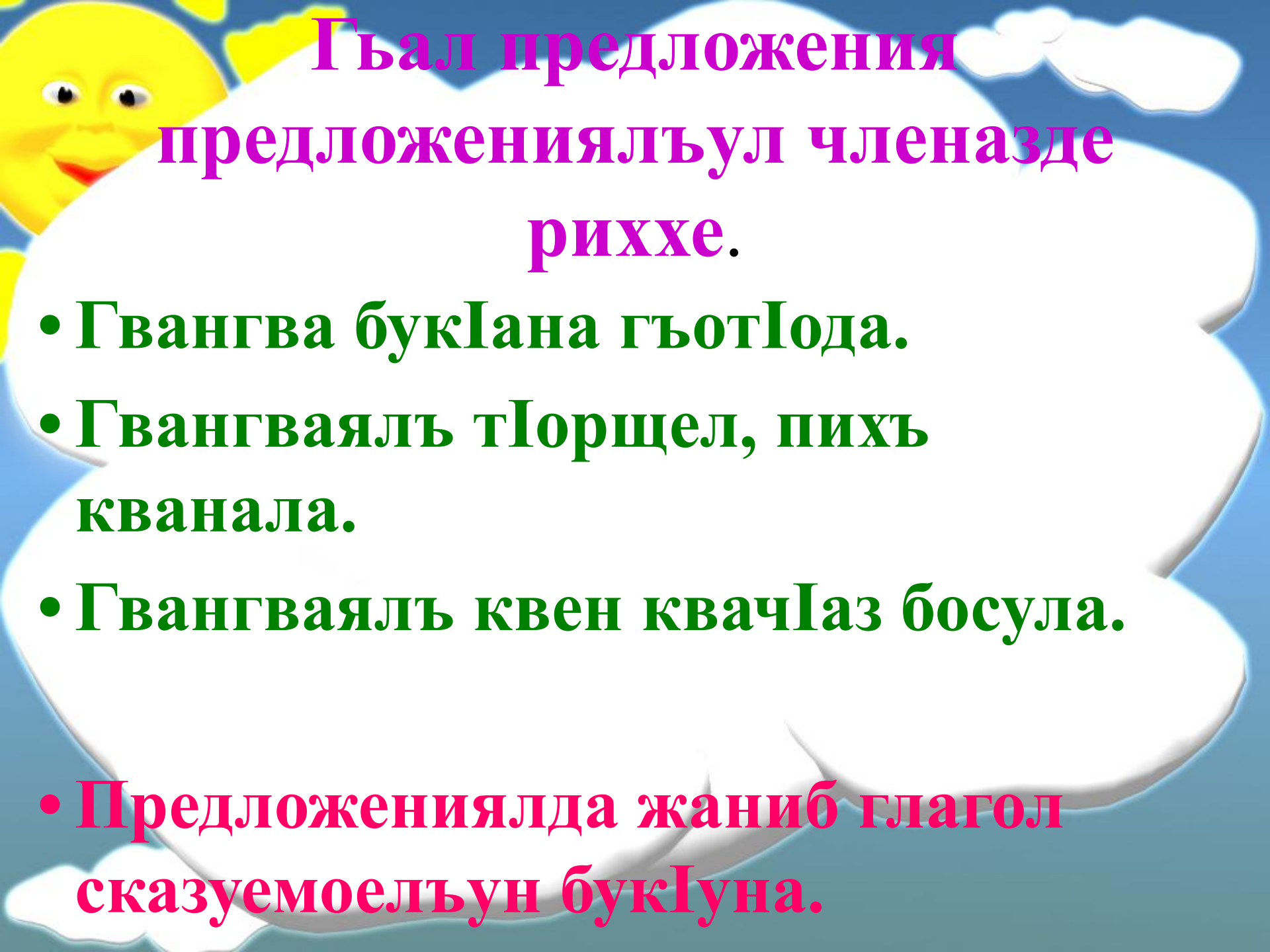
**Жинсиял глагола ратІа росун
хъвай.**

**•Бекерана, гебегана,
цІавуцІана, гъабуна,
бачІинчІо, цІалана,
инчІо, йитІана, екерана.**

**Гьал суалазе жаваблъун
кколел глаголал хъвай.**

- Дуге ВатІан бокъулищ?**
- ВатІаналъе гІоло рухІ къезе
хІадурав вугищ?**
- Рокъобе къураб тІадкъай
тІубанищ?**
- Метер экскурсиялде вачІинищ?**

**Гьал предложения
предложениялъул членазде
риххе.**

- **Гвангва букІана гьотІода.**
- **Гвангваялъ тІорщел, пихъ
кванала.**
- **Гвангваялъ квен квачІаз босула.**
- **Предложениялда жаниб глагол
сказуемоелъун букІуна.**

Дарсил хАсилал гъари.

- **Глагол сунда абудеб?**
- **Глаголалъул кинал
грамматикиял
гІаламатал ругел?**

Рокъобе хІалтІи.

• П. 59.

• ХІалтІи № 474, 480